

OPERATIE PROPER 2021-2022

Handleiding: kwantitatieve metingen uitvoeren op school

1. Meting verplicht bij Operatie Proper

Via verplicht actiepunt 11 van Operatie Proper wordt verwacht dat je als deelnemende school metingen van de hoeveelheid zwerfvuil uitvoert.

Het doel is om op een zo objectief mogelijke manier metingen uit te voeren zodat je op het einde van het schooljaar een evolutie kan zien in de hoeveelheid zwerfvuil.

Stel daarvoor een team samen, ga aan de slag en tel de stukken afval die op de grond liggen in zes zones op school. Maak gebruik van het [meetformulier](#) en deze handleiding. Aan de hand van de resultaten bepaal je welke actie je onderneemt. Als rapportering van actiepunt 11 laad je het meetformulier op in het online platform van Operatie Proper.

In deze handleiding geven we een overzicht van hoe en hoeveel metingen er uitgevoerd moeten worden.

2. Middelen

Aan de hand van het opgegeven [Excelformulier](#) kunnen de tellingen/hoeveelheid zwerfvuil doorgegeven worden.

3. Tijdsbesteding

De metingen worden op drie momenten doorgevoerd in zes zones. Om een correct resultaat te bekomen worden de drie momenten opgesplitst in drie dagen (zie schema hieronder). Per meetperiode zal er in één week drie keer gemeten worden: op maandag, op woensdag en op vrijdag telkens om 10u.

Om vergelijkbare cijfers te bekomen is het belangrijk dat de metingen telkens ongeveer op hetzelfde tijdstip gebeuren. Ze worden daarom bij voorkeur ook door dezelfde persoon of personen in de vooropgestelde zones gedaan.

De meting in **september**/oktober is een nulmeting, en geeft een eerste inzicht in het probleem. De meting in **december** is een effectmeting. Deze meting gaat op korte termijn na of de genomen maatregel in de zone effect heeft gehad. De meting in **mei**/juni heeft hetzelfde doel, maar dan op langere termijn.

	Meetperiode 1			Meetperiode 2			Meetperiode 3		
	Maandag	Woensdag	Vrijdag	Maandag	Woensdag	Vrijdag	Maandag	Woensdag	Vrijdag
Zone 1: klaslokaal									
Zone 2: gang									
Zone 3: speelplaats - zitbank									
Zone 4: speelplaats - vuilnisbak									
Zone 5: fietsenstalling									
Zone 6: schoolpoort - ingang									

4. Te meten zones

4.1 Klaslokaal

Definieer één klaslokaal waar je de drie metingen gaat doen. Bij voorkeur een lokaal dat door alle leerlingen en leerkrachten gebruikt wordt, en dus geen vaklokaal.

Bepaal hier zelf een zone van ongeveer 4m². Dat kan een vierkant of rechthoek zijn. Gebruik bij voorkeur een gangpad (stuk) met bureau, zoals het blauw vierkant in het voorbeeld hieronder.

Een zone met klasvuilnisbakken wordt bij voorkeur niet gebruikt. Zo'n zone kan namelijk zorgen voor een vertekend beeld over de netheid in de klas. Kies ook geen zone waar nooit afval ligt, bijvoorbeeld helemaal achteraan in de klas.

4.2 Gang

In de gang meet je door middel van een looplijn. Dat wil zeggen dat je het aantal stuks gaat tellen dat je ziet terwijl je langs die looplijn wandelt. Je gaat tijdens de drie meetperiodes langsheen diezelfde looplijn wandelen.

Verduidelijking: de looplijn start aan een deur/ingang van de speelplaats en loopt tot aan het eerste klaslokaal. Om het aantal stuks te meten start je met tellen bij de deur tot aan het lokaal, waarbij de afstand minimaal 8 meter is. Is het eerste lokaal te dichtbij, neem je het tweede lokaal.

4.3 Speelplaats: zitbank

Je kiest één zitbank of zitplaats op de speelplaats en je zal het afval rond die bank tellen in een straal van 2 meter. In onderstaand voorbeeld kies je één zijde en bepaal je de zone. Je gaat tijdens de drie meetperiodes in diezelfde zone afval tellen.

4.4 Speelplaats: vuilnisbak

Je kiest één afvaleiland op de speelplaats waarrond je zal meten. De straal rond het afvaleiland bedraagt ongeveer 2 meter. Tel telkens het aantal stuks zwerfvuil dat je binnen die zone ziet.

4.5 Fietsenstalling

Zoals in de gang, ga je in de fietsenstalling een looplijn bepalen. Je telt al wandelend door het fietsenrek het aantal stuks zwerfvuil rechts en links van je looplijn. Je gaat minstens 5 meter doorheen de fietsenstalling stappen. Je kan ook kiezen om bijvoorbeeld drie hekken als zone te nemen. Het belangrijkste is dat je telkens dezelfde looplijn afwandelt.

4.6 Net naast de schoolpoort / ingang

De laatste zone bevindt zich net naast de schoolpoort of ingang van de school, links of rechts. Je bepaalt hier een zone van minimaal 10m². De zone kan vierkant of rechthoekig zijn, afhankelijk van de schoolsituatie. In de zone kunnen banken, vuilnisbakken of groenaanplanting staan. Je telt het aantal stuks zwerfvuil dat je ziet in die zone.

Voorbeelden:

5. Tips

- Laat dezelfde personen steeds de metingen uitvoeren, in dezelfde zones, op dezelfde manier, op hetzelfde uur ... Met andere woorden probeer de tijd, locatie en persoon/personen telkens constant te houden.
- Tel elk stuk afval hoe groot of hoe klein ook: een peuk, een papiertje, dopje van een fles ... Zolang het zichtbaar is voor het oog, tel je het mee. Bv.: Voor 1 peuk, 1 flesje, 1 kauwgom en 1 chipsverpakking noteer je 4 stuks in de tabel.
- Als je ziet dat een aantal stukken zwerfvuil afkomstig zijn van hetzelfde stuk afval, dan tel je dit mee als 1 stuk. Bv.: een plastic vork dat in verschillende stukjes gebroken is 1 stuk in de tabel.
- Specifiek voor kauwgom tel je enkel die stuks die nog niet ingedroogd zijn. Anders tel je telkens ook kauwgom mee die bij een vorige telronde al aanwezig was.
- Meet bij voorkeur buiten een examenperiode. Meten binnen zo'n periode geeft mogelijk een vertekend beeld over de netheid in je school, omdat er dan minder leerlingen aanwezig zijn op school.
- Tel je graag luidop of heb je liever een teller in de hand? Je kan gebruik maken van een app, bv. 'Click Counter'.
- Kom je tijdens het tellen uitzonderlijk veel zwerfvuil tegen, neem er dan een foto van. Dat kan helpen om de resultaten te duiden.
- Zorg dat er niet net wordt opgeruimd vóór een meting. Anders krijg je geen correct beeld over de werkelijke netheid in je school.
- Is er een zone uit de handleiding niet van toepassing, of denk je aan een andere interessante zone om te meten? Hanteer dan hetzelfde principe: ofwel een looplijn ofwel een zone markeren.